

EINDEJAARSGEDACHTEN 2018

Buiten regent het, het is eind oktober. Mijn gedachten gaan uit naar wat het afgelopen jaar fiscaal gebracht heeft.

Het jaar 2018 mag fiscaal bijzonder worden genoemd. Dankzij premier Rutte heeft de fiscaliteit in de afgelopen periode een hoofdrol mogen vervullen in de politieke arena. Met een niet aflatende vasthoudendheid verdedigde hij keer op keer dat het goed voor het vestigingsklimaat zou zijn om de dividendbelasting af te schaffen. Menigeen was van die argumentatie niet overtuigd. Het was uiteindelijk helder dat de afschaffing ongeveer 2 miljard euro per jaar zou kosten. De daartegenover staande bate bleek niet of lastiger te kwantificeren. Daarnaast speelde/speelt de nog meer wetenschappelijke discussie over de Europeesrechtelijke houdbaarheid van de dividendbelasting in een aantal situaties. Uiteindelijk heeft het besluit van Unilever om zijn hoofdkantoor toch niet naar Rotterdam te verplaatsen, Rutte het laatste zetje gegeven om de geplande afschaffing van de dividendbelasting te laten vallen. In mijn ogen uiteindelijk een goed besluit. Als je niet helder genoeg voor het voetlicht kunt brengen wat de voordelen zijn en dat deze tenminste opwegen tegen de nadelen, lijkt mij dat je bij twijfel niet moet inhalen. Je zou dan naar alternatieven moeten zoeken, waarbij de effecten beter uitlegbaar en kwantificeerbaar zijn. Overigens realiseer ik me bij het laatste dat effecten van belastingmaatregelen zich lastig laten voorspellen. Maar goed, bij een uitgave van circa 2 miljard euro per jaar mag je, denk ik, toch verwachten dat er een gedegen cijfermatige onderbouwing komt van de voordelen.

Na het vervallen van de afschaffing van de dividendbelasting heeft het kabinet een alternatieve aanwending gevonden voor de circa 2 miljard euro. Een van die aanwendingen is dat het vennootschapsbelastingtarief in stapjes uiteindelijk (2021) omlaag gaat naar 15% (2018: 20%) over de eerste 200.000 euro (2018: 25%) en naar 20,5% over de winst boven de 200.000 euro. Overigens zou het tarief voor de vennootschapsbelasting ook verlaagd zijn, zij het in mindere mate, bij afschaffing van de dividendbelasting. De vlag zal zijn uitgegaan bij fiscale beleggingsinstellingen die direct beleggen in vastgoed zoals VastNed, NSI of Wereldhave. Althans, zij dreigden hun fiscale status waarbij winsten voor de vennootschapsbelasting worden belast, tegen het 0%-tarief te verliezen als gevolg van de afschaffing van de dividendbelasting. Jammer is dat een deel van de extra budgettaire ruimte niet is benut om de per 1

januari aanstaande ingaande regeling, die de renteaftrek voor de vennootschapsbelasting beperkt tot 30% van de fiscale EBITDA, te versoepelen. Voor de vastgoedsector, waarbij financiering met vreemd vermogen een belangrijke rol speelt, kan deze regeling gaan knellen. Bij een (in de toekomst) oplopende rente kan zij er zelfs voor zorgen dat vastgoedondernemers van de regen in de drup terecht komen. In Duitsland (daar bestaat deze regeling al langer) is in het verleden al gebleken dat deze maatregel crisisversterkend kan werken. Kortom: wat meer soepelheid door bijvoorbeeld renteaftrekken tot 3.000.000 euro, in plaats van de voorziene 1.000.000 euro, ongemoeid te laten, zou welkom zijn geweest.

Een ander geval van jammer is dat het nog steeds de bedoeling lijkt om vanaf 1 januari 2022 alle vorderingen van de eigen bv op de aandeelhouder (met uitzondering van eigenwoningleningen) voor zover ze uitgaan boven 500.000 euro te beschouwen als een in box II te belasten dividend. Deze maatregel was ingegeven door de afschaffing van de dividendbelasting, omdat daardoor in 2019 een tekort in de begroting zou ontstaan. Dit tekort hoopte men op te vullen met extra inkomstenbelastingopbrengsten in box II. Men verwacht namelijk dat veel aandeelhouders in 2019 zullen anticiperen op deze maatregel en in 2019 dividend zullen laten uitkeren door de bv teneinde de schuld van de aandeelhouder aan de bv te verlagen. In 2019 is het tarief in box II namelijk nog 25%. Dit tarief zal geleidelijk worden verhoogd tot 26,9% in 2021. Het niet laten vervallen van deze maatregel zal waarschijnlijk zijn ingegeven door het feit dat het lenen bij de eigen bv de belastingdienst al jaren een doorn in het oog is. Het gaat dan met name om de vraag of en wanneer de aandeelhouder tegen zakelijke condities leent van de eigen bv en/of er niet sprake is van een fiscaal dividend of een geldlening. Het beoordelen van dergelijke situaties vergt kennelijk veel controlecapaciteit. Capaciteit die men niet (meer) heeft, omdat het personeelsbestand van de belastingdienst door pensionering en te succesvolle afvloeiingsregelingen aanmerkelijk is uitgedund. Het gaat mij echter te ver om dan maar met de botte bijl een nieuwe regel in te voeren. Niet iedere aandeelhouder verkeert immers in dezelfde financiële positie. Nu worden aandeelhouders die prima tegen zakelijke condities kunnen lenen, onnodig in de armen van de banken gedreven.

RENÉ MAAT

*Belastingadviseur en partner Rechtstaete
Vastgoedadvocaten en Belastingadviseurs*